

งาน	หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาแบบแผนการกระจายของร้านค้าในเขตเมือง :
ลักษณะ		ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี
วิธีการ		(The Study of Pattern of Spatial Distribution of Grocery : A Case Study of Municipal Area in Chonbure Province)
จัดทำ		
บาท	ชื่อผู้เขียน	นางสาวจินดา ประสมทรัพย์
รองลง		(Miss Chinda Prasomsuo)
	แผนกวิชา/คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ความ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์เฉลิมศรี ธรรมบุตร
จริยธรรม	ปีการศึกษา	2527
ที่พิมพ์		

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาแบบแผนการกระจายของร้านค้าในเขตเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี" มีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ 1) ศึกษาแบบแผนการกระจายของร้านค้าขนาดใหญ่และขนาดเล็กในเขตเมือง 2) ศึกษาปัจจัยที่กำหนดตำแหน่งที่ตั้งร้านค้าได้แก่ ปัจจัยด้านนิเวศวิทยาและภูมิศาสตร์ 3) ศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของผู้ประกอบการร้านค้าและผู้รับบริการ 4) ศึกษาความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของผู้ประกอบการร้านค้าทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ทั้งนี้มีความสำคัญในการจัดระเบียบเชิงพื้นที่นั้นจะได้รับอิทธิพลจากลักษณะทางกลไกนี้ นิเวศวิทยา ภูมิศาสตร์ สถานภาพทางสังคม กลุ่มสังคม และกลไกชาติพันธุ์

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะโครงสร้างเชิงพื้นที่ของร้านค้าในเขตเทศบาลเมืองชลบรินั้นแบ่งออกเป็น 3 เขตคือ ในเขตธุรกิจ (เขตที่ 1) แบบแผนการกระจายของร้านค้าเป็นแบบกระจุกในบริเวณตลาดทรัพย์สิน ตลาดวัดกลาง ตลาดใหม่ และตลาดบูรณาราม แบบแผนการกระจายแบบแนวยาว ความหนาแน่นของประชากร ย่านตลาดบูรณาราม วัดโสม และแบบแผนการกระจายแบบลุ่มจะปรากฏตามตรอก ซอก ซอยต่าง ๆ ในเขตธุรกิจนี้มีจำนวนร้านค้าตั้งอยู่อย่างหนาแน่นมากกว่าเขตอื่น ๆ โดยเฉพาะร้านค้าขนาดใหญ่ เขตที่อยู่อาศัยชายฝั่งทะเล (เขตที่ 2) แบบแผนการกระจายของร้านค้าเป็นแบบลุ่ม โดยจะตั้งกระจุกกระจายอยู่ตามซอยต่าง ๆ ประมาณ 40 ซอย มีร้านค้าตั้งอยู่หนาแน่นน้อยกว่าเขตที่ 1 เกือบทั้งหมดเป็นร้านค้าขนาดเล็ก และเขตที่ 3

หน่วยราชการ (เขตที่ 3) แบบแผนการกระจายของร้านค้าเป็นแบบสุมจะพบร้านค้า ตั้งอยู่ในเขตที่อยู่อาศัย และตามแนวเส้นทางคมนาคม ในเขตนี้มีจำนวนร้านค้าตั้งอยู่น้อยกว่า เขตอื่น ๆ และจากการศึกษาแบบแผนการกระจายของร้านค้าในเขตเมืองนี้สามารถแบ่งแบบ แผนการกระจายออกเป็น 2 แบบ คือ แบบแผนการกระจายของร้านค้าขนาดใหญ่ซึ่งเป็นแบบ กระจุก และแบบแผนการกระจายของร้านค้าขนาดเล็กซึ่งเป็นแบบสุม

แบบแผนการกระจายของร้านค้าขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นแบบกระจุกจะเกี่ยวข้องกับปัจจัย ทางค่านิยมวิถีชีวิตและภูมิศาสตร์ที่กำหนดตำแหน่งที่ตั้ง ได้แก่ ตำแหน่งย่านกลาง การรวมมือ เชิงแข่งขัน จำนวนประชากร ภูมิคุ้มกันของเศรษฐกิจโลก เส้นทางคมนาคม สายหลักและเขตบริการ และแบบแผนการกระจายของร้านค้าขนาดเล็กซึ่งเป็นแบบสุมจะเกี่ยว ข้องกับระยะทางเชิงนิเวศพื้นที่ที่สิ้นสุด จำนวนประชากร ภูมิคุ้มกันของเศรษฐกิจโลก เส้นทาง ทางคมนาคมสายรอง และเขตบริการ

ความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของผู้ประกอบการร้านค้า ขนาดใหญ่และขนาดเล็กนั้นจะเกี่ยวข้องกับแบบแผนการกระจายของร้านค้า ได้แก่ ความพอใจ ของผู้ประกอบการ ลักษณะการประกอบการค้า การเป็นสมาชิกสมาคม ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ประกอบการด้วยกัน ผู้ประกอบการร้านค้าขนาดใหญ่และขนาดเล็กแตกต่างกันเล็กน้อย และระยะ เวลาประกอบการค้า การให้ความช่วยเหลือกันระหว่างผู้ประกอบการค้า เชื่อชาติของผู้ประกอบ การค้า ภาษาพูดประจำวันของผู้ประกอบการค้า และศาสนาของผู้ประกอบการร้านค้าขนาดใหญ่ และขนาดเล็กนั้นแตกต่างกัน

การศึกษาแบบแผนการกระจายของร้านค้าในเขตเมืองนี้ได้นำแนวคิดในสาขาต่าง ๆ มาประกอบกัน คือ แนวคิดทางค่านิยมวิถีชีวิต ภูมิศาสตร์ และสังคมวิทยา เพื่อความสมบูรณ์ใน เนื้อหาและก่อให้เกิดปัญหาในการวัดตัวแปรซึ่งทำได้เพียงใช้สถิติระดับร้อยละ ซึ่งน่าที่จะได้นำ เทคนิควิธีวัดตัวแปรในระดับที่สูงกว่านี้มาใช้ในการทำวิจัยต่อไป